

18.5.2020

OKV/11/31/2020
OKV/11/31/2020-OKV-1**ASIA** Vankeusrangaistuksen vähimmäispituuden alittaminen**ASIAN VIREILLETULO**

Hovioikeuden presidentti on 27.8.2019 ilmoittanut, että käräjäoikeus oli 2.10.2018 asiassa antamallaan tuomiolla tuominnut vastaajan kymmenen päivän vankeusrangaistukseen, vaikka rikoslain 2 c luvun 2 §:n 1 momentin mukaan määräaikaista vankeusrangaistusta tuomitaan vähintään neljätoista päivää.

SELVITYS

Käräjäoikeuden puheenjohtajana asiassa toiminut käräjänotaari A on antanut asiasta selvityksensä.

RATKAISU

1 Arviointi

Rikoslain 2 c luvun 2 §:n 1 momentin mukaan vankeutta tuomitaan määräajaksi tai elinkaudeksi. Mainitun säädöksen mukaan määräaikaista vankeusrangaistusta tuomitaan vähintään 14 päivää.

Asiassa käräjäoikeuden puheenjohtajana toiminut A on todennut selvityksessään muun ohella seuraavaa: ”Asiassa vastaajan syyksi luetuista teoista seuraamuksena oli päivissä mitattu vankeusrangaistus. Rikoslain 6 luvun 7 §:n perusteella rangaistusta mitattaessa huomioitiin käräjäoikeuden 14.8.2018 antama tuomio, jolloin vankeusrangaistuksen pituudeksi tuli 10 päivää, eli alle rikoslain asettaman vähimmäispituuden.”

A:n selvityksessään tarkoittamassa rikoslain 7 luvun 6 §:n 1 momentissa on säädetty, että jos ehdottomaan vankeusrangaistukseen tai yhdistelmärangaistukseen tuomittua syytetään hänen ennen kyseisen rangaistuksen tuomitsemista tekemästään muusta rikoksesta, voidaan aikaisempi ehdoton vankeusrangaistus tai yhdistelmärangaistus ottaa uutta rangaistusta määrättäessä kohtuuden mukaan huomioon rangaistusta alentavana tai lieventävänä seikkana. Uudesta rikoksesta voidaan myös tuomita laissa sille säädettyä vähimmäisaikaa lyhyempään vankeusrangaistukseen tai katsoa aikaisempi rangaistus riittäväksi seuraamukseksi myös myöhemmin käsiteltäväksi tulleesta rikoksesta.

Korkein oikeus on ratkaisussaan KKO 2000:10 todennut, ettei tuomioistuimien voi edellä mainitun säännöksen nojalla tuomita 14 päivää lyhyempään vankeusrangaistukseen. Tämä käy ilmi myös rikoslain 7 luvun lainvalmistelutöistä (HE 48/1997 vp s. 5), joissa on todettu lyhimpänä 7 luvun 6 §:n mukaan tuomittavana vankeusrangaistuksena olevan aina rangaistuslajin yleinen vähimmäismäärä, neljätoista päivää.

A on todennut selvityksessään pitävänsä selvänä, että hän oli toiminut asiassa virheellisesti. Hän on kertonut suorittaneensa ennen rikosasioiden käsittelyn aloittamista käräjäoikeudessa tuomioistuinharjoittelijoille tarkoitetun verkkokoulutuksen ja perehtyneensä menettelyyn tutortuomarinsa avustuksella. Hän on ilmoittanut pitävänsä ilmeisenä, että vankeusrangaistuksen vähimmäispituus oli käynyt ilmi koulutuksessa. Hän on todennut lisäksi, että virhe ei ole tapahtunut tarkoituksellisesti, vaan erehdyksen seurauksena.

Tuomioistuinlain 9 luvun 1 §:ssä tuomarilta edellytetään virkatoimissaan huolellisuutta.

A on menetellyt huolimattomasti tuomitessaan vastaajan laissa säädettyä vankeusrangaistuksen vähimmäispituutta lievempään rangaistukseen.

Asiassa puheenjohtaja ja lautamiehet ovat yhdessä päätyneet ratkaisuun, joka on tullut käräjäoikeuden tuomioksi. En ole pitänyt aiheellisena ryhtyä tutkimaan asian ratkaisemiseen osallistuneiden lautamiesten menettelyä, sillä he ovat näkemykseni mukaan saaneet luottaa asiassa lainoppineen puheenjohtajan laintuntemukseen.

2 Toimenpide

A on menetellyt käräjänotaarina lainvastaisesti tuomitessaan vastaajan laissa säädettyä vankeusrangaistuksen vähimmäispituutta lyhyempään vankeusrangaistukseen.

Valtioneuvoston oikeuskanslerista annetun lain 6 §:n 1 momentin mukaan jos virkamies, julkisyhteisön työntekijä tai muu henkilö julkista tehtävää hoitaessaan on menetellyt lainvastaisesti tai jättänyt velvollisuutensa täyttämättä, oikeuskansleri voi antaa asianomaiselle huomautuksen vastaisen varalle, mikäli hän ei harkitse olevan aiheutta syytteen nostamiseen.

Annan A:lle mainitussa lainkohdassa tarkoitetun huomautuksen hänen virheellisestä menettelystään rangaistusta määrätessä.

Lähetän päätökseni tiedoksi asiasta ilmoittaneelle hovioikeuden presidentille.

Apulaisoikeuskansleri

Mikko Puumalainen

Osastopäällikkö
Esittelijäneuvos

Petri Martikainen